

T.B.M.M.
BARİŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı: 131
Tarih: 28.10.2011

10/244

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Ülkemizde yüksek oranlarda gerçekleşen kız çocuğu evliliklerinin araştırılarak çocuk istismarına olanak sağlayan bu evliliklerin gerçekleşmesini önlemek üzere alınabilecek acil tedbirlerin araştırılarak tespit edilmesi amacıyla Anayasanın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ederiz.

Pervin BULDAN

Grup Başkanvekili

Gerekçe:

Çocukların iradesi baskı altına alınarak gerçekleştirilen erken yaşta evlilikler çok ciddi bir soruna odağını oluşturmaktadır. Birçok karmaşık nedenden kaynaklanan bu sorun hayati sonuçlar ortaya koymaktadır. Kız çocuğu evlilikleri meydana getirdiği yıkımlar nedeni ile günümüzde hem çocuk istismarı hem de kadına yönelik şiddet olarak kabul edilmektedir. Bu evlilik türü ülkemizin yaklaşık olarak bütün bölgelerinde yaygın olarak gerçekleştirilmektedir. Ataerkil yapı tarafından normalleştirilerek meşru hale getirilen kız çocuğu evlilikleri her üç evlilikten birini kapsayacak derecede yüksek bir orana tekabül etmektedir. Erken yaşta evlilikler yıkım getirmektedir. Bu kapsamda çocuk gelinlerin öncelikle eğitim hayatı son bulmaktadır. Erken yaşta evlendirilen kız çocukları okuldan alınmaktadır ve bu nedenle okuldan ayrılmak zorunda kalan kız çocuğu sayısı çok ciddi rakamlarla ifade edilmektedir. Bunun yanı sıra çocuk gelinler ruhsal ve bedensel çöküntü içerisine girmektedirler. Erken yaşta evlendirilen kız çocukları birçok ruhsal sorun yaşadıkları gibi bedensel olarak da ciddi sağlık sorunlarının etkisine açık hale gelmektedirler. Kız çocukları, bedensel gelişimini tamamlamadan çocuk yaşta anne olmanın beraberinde getirdiği risklerin mağduru olmaktadır. Toplumsal ve ruhsal gelişimini tamamlayamadan evlendirilen kız çocukları evlilik sonrasında, arkadaşlarından kopma, özgüven eksikliği, toplumsal faaliyetlere katılımdan uzaklaşma gibi problemler yaşamaktadırlar. Ve bütün bunların yanı sıra çocuk olmaları nedeniyle yetişkin istismarına karşı savunmasız olan kız çocukları eşleri tarafından fiziksel, duygusal, sözel ve hatta cinsel şiddete maruz kalabilmektedirler. Bütün bu şiddet sarmalının bir sonucu olarak erken yaşta evlendirilen kız çocukları ya kaybolmakta ya da özkıyım yolunu seçerek yaşamlarına son vermektedirler. Nitekim kaybolan ve intihar girişiminde bulunan çocukların önemli bir kısmının erken yaşta evlendirilen kız çocukları olduğu görülmektedir. Türkiye basınında hemen her gün bu nitelikte gerçekleşen acı olaylar sıklıkla yer almaktadır. Oysa Türkiye'nin 1949 yılında imzaladığı İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'ne göre "Yetişkin her erkeğin ve kadının, ırk, yurttaşlık veya din bakımlarından herhangi bir kısıtlamaya uğramaksızın evlenme ve aile kurmaya hakkı vardır. Evlenme sözleşmesi, ancak evleneceklerin özgür ve tam iradeleriyle yapılır..." Ancak çocuk gelinler gerçeği bu ilke ile bağdaşmamaktadır. Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi'ne taraf olan Türkiye "Çocuğun erken yaşta nişanlanması veya evlenmesi hiçbir şekilde yasal sayılmayacak ve evlenme asgari yaşının belirlenmesi ve evlenmelerin resmi sicile kaydının mecburi olması için, yasama dâhil gerekli

tüm önlemler alınacaktır.”hükmünü kabul etmiştir. Yine Türkiye’nin taraf olduğu Çocuk Hakları Sözleşmesi’nin 36. maddesinde “Taraf devletler, esenliğine herhangi bir biçimde zarar verebilecek başka her türlü sömürüye karşı çocuğu korurlar.” denilmektedir. Ancak, Türkiye yasalarında kısmi düzenlemeler yapılmış olsada bugün itibari ile kız çocuğu evliliklerinin çok yüksek oranlarda gerçekleşmesi devletin üzerine aldığı sorumlulukları yeterince icra edemediğini göstermektedir. Bu nedenle, Çocuk istismarının bir tezahürü olan kız çocuğu evliliklerinin gerçekleşmesini önlemek üzere alınabilecek acil tedbirlerin araştırılarak tespit edilmesi amacıyla bir meclis araştırma komisyonunun kurulması aciliyet arz etmekle beraber ülkemiz açısından fayda sağlayacaktır.